

ԱՐԵՎՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԵՌՕՐԵԱՅ ՀԱՒԱՔԸ ԵՒ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԸ

Արևմտեան թեմի բարեխնամ առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան արքեպիսկոպոս Տեղաբնակի մարաղացումով, Հայց. Եկեղեցույ Արևմտեան թեմի Արշակ և Էլիանոր Տիգրանեան համալիրի Արմեն և Կորիա Համբար դահլիճին մեջ կազմակերպուեցաւ հոգեւորականներու եռօրեայ հաւաք, որուն գործադիր պատասխանատուն էր Հոգշ. Տ. Տաճար ծ. վրդ. Եարպրեմեան:

Դասախօսութիւնները փրկի ունեցան Հոկտեմբերի 20-ին, 21-ին և 22-ին, նախագահութեամբ առաջնորդ Սրբազան Հօր:

Առաջին օր առաջնորդ Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ և մասնակցութեամբ Գերշ. Տ. Վաչէ արքեպս. Յովսէփեանի, Գերշ. Տ. Արսէն արքեպս. Պերպերեանի և թեմիս հոգեւորականներուն, առաւօպեան ժամը 9.15-ին կատարուեցաւ ժամերգութիւն: Ապա Տ. Տաճար ծ. վարդապետ կատարեց իր բացման խօսքը՝ մէջբերումներ կատարելով Սուրբ Գիրքէն և շեշտելով «արդար» ըլլալու և «Աստուծոյ ճամբէն քալելու» կարեւորութիւնը, յիշեցնելով, որ հոգեւորականներ շարունակ պէտք է ինքնաքննութեան և ինքնաճանաչումի ենթարկեն իրենց անձերը և վերանորոգուելով նուիրուին իրենց առօրեայ հոգեւոր ծառայութեան՝ հաւաքացեալները դէպի Աստուած և փրկութիւն առաջնորդելու:

Դասախօսութիւններու այս շարքը սկսուեցաւ առաջնորդ Սրբազան Հօր բանախօսութեամբ, որուն նիւթն էր «*Քահանայ-Հովիւին առաքելութիւնը հակառակի կենաքէն և համաշխարհայնացումի (globalization) մթնոլորտէն ներս*»:

Բնական է, այս նիւթը չափազանց ընդարձակ է, սակայն Սրբազան Հայրը զայն ներկայացուց ամփոփ և իր գլխաւոր կէտերով: Հովիւ-Քահանան որպէս ձեռնադրուած և օծուած ծառան Աստուծոյ, միշտ իր բանաւոր հօտին հետ է, զայն դէպի Աստուծոյ մօտեցնելու, խաղաղութիւն և համերաշխութիւն քարոզելու և իր հաւաքացեալներուն հոգեւոր հայրը դառնալու: Ինչպէս որ զանազան ասպարէզներու մասնագէտներ իրենց գիտելիքները կաւեցնեն և նոր նուաճումներու կը դիմեն, նոյնպէս ալ հոգեւորականներ քարոզչական, կազմակերպչական ազդեցիկ նոր եղանակներով պէտք է ջանան գոհացնել իրենց հաւաքացեալներուն հոգեւոր կարիքները: Անոնք պէտք է իրենց կեանքով և գործով դառնան «լոյս ի մեջ մարդկանց»:

Անցնող 20րդ և ներկայ դարը մեծ մարտահրաւերներ և դժուարութիւններ կը ստեղծէ: Ներկայիս հոգեւորականներուն ծառայութեան դաշտը ընդարձակուած է զանազան նոր պարագաներու ստեղծումով: Դժբախտաբար շատ մը հաւաքացեալներ կը հեռանան Աստուծմէ և աշխարհիկ կեանքով փարուած են: Քահանայ-Հովիւը միշտ պարտնէջի վրայ կը գտնուի և յարաբեր աղօթքով հաղորդակից պէտք է դառնայ Աստուծոյ հետ և կարենայ թափանցել իր ժողովուրդի կենաքին մէջ:

Երկրորդ բանախօսն էր Հոգշ. Տ. Տաճար ծ. վրդ. Եարպրեմեան, որուն նիւթն էր «*Երրորդ հազարամեակի Եկեղեցին. սպառնալիքներ, կարելիութիւններ, հեռանկարներ*»:

Երրորդ բանախօսն էր դոկտ. Տ. Սրեփանոս քնյ. Տիմկիլեան, որուն նիւթն էր «*Քրիստոնէական և աշխարհիկ ցանկութիւններու փոքրերութիւններ*»: Տէր Հայրը խրա-

յապուկ ոճով և Սուրբ Գրային մեջբերումներով մանրամասն բացարձարություններ փուլա և յապկանշեց հոգեւոր կեանքով ապրող և աշխարհիկ կեանքով ապրողներուն մարածումները, ակնկալությունները, խորհուրդները և աշխարհահայացքները:

Զորորդ բանախօսն էր դոկտ. Արթ. Տ. Զաւէն աագ քին. Արգումանեան, որուն նիւթն էր *«Երկինքի Արքայութեան նախաճաշակը երկրի վրայ, ըստ Արքայութեան առակներուն»*: Տէր Հայրը Տէրունական Աթոքի «Եկեցէ Արքայութիւն քո» խօսքը առնելով իր բացարձարութիւնը փուլա:

Երկրորդ օրը բանախօսութիւններն սկսելէ առաջ, առաւօտեան ժամը 9.00-ին, կարարեցաւ ժամերգութիւն:

Դասախօսութիւններու կազմակերպիչ Հոգշ. Տ. Տանաք ծ. վրդ. Եարպըմեան հակիրճ ընթերցում մը կարարեց Գործք Առաքելոց գիրքէն և ապա Թաղէոս Առաքելի Կանոնագիրքէն մեջբերում մը յիշեց ուղղութեամբ հոգեւորականներուն:

Օրուն առաջին բանախօսն էր առաջնորդ Սրբազան Հայրը, որուն նիւթն էր *«Թեմական կեանքի կառոյցներուն կարեւորութիւնը միջհամայնքային գործունէութեան ծիրէն ներս»*:

Սրբազան Հայրը հակիրճ կերպով անդրադարձաւ իր հովուական ծառայութեան և ապա առաջնորդական կեանքին միշտ շեշտը դնելով, թէ հոգեւորականը կանչուած է Աստուծոյ կողմէ և թէ հոգեւորականութիւնը կոչումի և նուիրումի ասպարէզ մըն է, որ իր «խաչը» առնելով Քրիստոսի պիտի հեպելի, հայրը դառնայ իր հօքին և ժողովուրդին հաւաքքը գորացնէ: *«Հոգեւորականին ներգործական ներկայութիւնը Ծովիւն ներս անհրաժեշտութիւն մըն է»*, - ըսաւ Սրբազան Հայրը:

Խօսելով Թեմական և Ծխական կառոյցներու մասին, յայտնեց, թէ մէկը միւսէն անկախ և իրարմէ անջար կառոյցներ չեն, այլ թեմը Ծովիւնուն կեղղոնն է, որ բոլորին ուղղութիւն կուրայ և Ծովիւնուն և համայնքներուն համախմբումով թեմական կառոյցը կը գորանայ և իր առաջնորդող դիրքին համաձայն կը ծառայէ հաւաքացեալներուն:

Սրբազան Հայրը գոհունակութեամբ յայտնեց, թէ անցնող փարուն ընթացքին թեմէն ներս մեծ թիով նոր կառոյցներ հասարաքում են, որոնք կ'ընդարձակեն թեմին ծառայութեան հորիզոնը և աւելի մեծ թիով հաւաքացեալներու կարիքներուն կը հասնին: Նորահասարաք կառոյցներէն յիշեց մի քանին, ինչպէս Եկեղեցականութեան Թեկնաժու Գրնելու Յանձնախումբը, որուն ջանքերուն շնորհիւ այսօր եօթ սարկաւազներ և կիսասարկաւազներ ունինք, որոնք յաքուկ դասընթացքի կը հեպելին և միեւնոյն աքեն կը յաճախեն Ամերիկեան Աստուածաբանական Դպրոց: Հայ Երիքասարդաց Առաքելութիւնը Դէպի Հայաստան, որ հոգեւոր հովիւներու աջակցութեամբ երիքասարղներ կը հաւաքէ և ուիքագնացութիւններ կը կազմակերպեն դէպի Հայաստան, որ անոնք քրիստոնէական շունք կը սքանան և հայրենասիրական ոգիով կը գորանան: *«Պայծառ ապագայ Հայաստանի համար»*. այս կառոյցի միջոցաւ կոչ կ'ուղղուի երիքասարղութեան, որ ամէն օր մէկ Տղար խնայելով, ամէն փարի 365 Տղար փարամաղրեն Հայաստանի մէջ ուսանողի մը կրթաթոշակը ապահովելու: Այսպիսով, երիքասարղութեան մօք բարի մօքեցում մը կը սքեղծուի և իրենց կապակցութիւնը ժամանակի ընթացքին աւելի կը գորանայ:

Սրբազան Հայրը յիշեց նաեւ թեմիս Մնայուն Հիմնադրամի միջոցաւ իրագործուած օգքակար ծրագիրները: Ապա ուրախութեամբ յայտնեց, թէ ըստ կարարում ծրագրի, երեք

փարի յետոյ Արեւմտեան, Արեւելեան եւ Գանապահայոց թեմի երիտասարդութիւնը «Համամերիկեան» հաւաք մը պիտի ունենայ, իսկ հինգ փարի ետք նոյն թեմերուն երիտասարդութիւնը ընդարձակ մարզադաշտի մը մէջ մարզական խաղեր եւ համաժողով պիտի կազմակերպեն:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը անդրադարձաւ նաեւ Առաջնորդարանի Տիկնանց Օժանդակ Մարմնին ընկալնուած նոր ծրագիրներուն եւ Տիկնանց Միութեան Կեդրոնական Խորհուրդի նախաձեռնած ծրագիրներուն, որոնք Ծովխերտոյ այցելութեամբ, Սուրբ Ծննդեան Ընդունելութիւններուն եւ այլ համաժողովներու միջոցաւ առաւել եւս կը զօրացնեն Արեւմտեան թեմը, Ծովխերտ եւ անոնց հաւաքացեալները:

Սրբազան Հօր հոգեւոր պարգաւն ու փութած փեղեկութիւնները գոհունակութեամբ ընդունուեցան բոլոր հոգեւորականներուն կողմէ:

Երկրորդ բանախօսն էր Վէն Նայսի Սուրբ Պետրոս հայոց եկեղեցւոյ հոգևոր հովիւ Արժ. Տ. Շնորհք քեւյ. Տէմիրճեան, որ խօսեցաւ «*Հոգևոր զարգացումի աւարիճանական փորձառութիւնը հասարացեալներուն մօտ (սկսնակ, աշակերտ, դպիր, առաքեալ)*»:

Երրորդ բանախօսն էր Արժ. Տ. Վարդան աւագ քեւյ. Գասպարեան, որուն նիւթն էր «*Երիտասարդական յուշեր որպէս հիմն Հովուական Աստուածաբանութեան*»:

Տէր Հայրը իր բարձրագոյն ուսումով եւ քահանայական ծառայութեամբ ամերիկահայ սերունդի լաւագոյն ներկայացուցիչներէն մին է: Արեւմտեան թեմէն ներս: Փոքր փարիքէն սկսեալ իր ծնողներուն հետ յաճախած է եկեղեցի, ծառայած է որպէս դպիր եւ երգեհոնահար: Ան չափազանց գործունեայ եղած է երիտասարդաց կազմակերպութեան եւ թեմիս Ամառնային Ճամբարէն ներս: Արով շար լաւ թափանցած է երիտասարդներու հոգեբանութեան եւ անոնց դաստիարակութեան նուիրումը է երկար փարիներ: Մեր Եկեղեցւոյ գլխաւոր գիտելիքներու մասին գրած է գրքոյկներ եւ չափազանց օգտակար դարձած է երիտասարդութեան հոգեւոր կեանքին:

Կէսօրէ ետք փեղի ունեցաւ միայն մէկ բանախօսութիւն: Արժ. դոկտ. Տ. Սյրեւիանոս քեւյ. Տիկնիկեան բանախօսեց «*Քրիստոնէական հոգեկան զոհացումը աշխարհաբային կեանքին մէջ*» նիւթին շուրջ:

Օրուան աշխարհաբայները ամփոփեց առաջնորդ Սրբազան Հայրը: Երեկոյեան ժամերգութեամբ փակուեցաւ օրուան բանախօսութիւններուն շարքը:

Երրորդ օրը նախորդ երկու օրերուն նման, առաւօտեան ժամը 9.00-ին ժամերգութիւն կատարուեցաւ, որու աւարտին առաջնորդ Սրբազան Հայրը երեք «վեմ-քարեր» ու օրհնութիւնն ու օծումը կատարեց, որոնք պիտի գործածուին նորակազմ փոքր Ծովխերտէն ներս Սուրբ Պարարագի համար:

Դասախօսութիւններու շարքի կազմակերպիչ-պարասխանարար Նոզձ. Տ. Տաճար ծ. վրդ. Եարրըմեան Սուրբ Պօղոս Առաքեալի նամակէ մը մի բանի մէջբերումներ ընելով եւ ապա Սուրբ Ներսէս Շնորհալիի «Թուղթ Ընդհանրական»էն հափումը մը ընթերցեց, որ ուղղում էր քահանաներուն:

Օրուան առաջին բանախօսն էր առաջնորդ Սրբազան Հայրը, որուն նիւթն էր «*Ամսնձնութեան, յոյսութեան եւ աղօթքին դերը՝ քրիստոնէական հոգեկանութեան յեղաշրջումին մէջ*»:

Սրբազան Հայրը «Արթուն մնալու և աղօթք ընելու» մասին խօսեցաւ, յիշելով որ Քրիստոս բոլորիս կը պատուիրէր այս կարեւոր պարգաւը: Շեշտեց աղօթքին կարեւորութիւնը՝ յայտնելով, որ Աւետարանը ինքնին աղօթագիրք մըն է, որուն ընթերցումը մեր էութիւնը կը կերպարանափոխէ և նոր արարած կը դարձնէ մեզ: Իսկ լռութեան և առանձնութեան մէջ խոկալը անքակտելի միութիւն մը կը ստեղծէ հաւաքացեալի և Աստուծոյ միջեւ:

Երկրորդ բանախօսն էր Հոգւ. Տ. Տաճար Ժ. վրդ. Երարըմեան, որ խօսեցաւ «*Աշխարհէն փախչելու քրիստոնէական մրաժողութիւնը և հաւարքի սպրտումը Քրիստոնէութեան առաջին դարերուն*» թեմայով:

Հայր Սուրբը յայտնեց, թէ իր նիւթը ձեռով մը շարունակութիւնն է Սրբազան Հօր նիւթին: Ապա պարզաճ հարուած մը կարդաց Հին Կտակարանէն և իր խօսքը շարունակեց՝ ըսելով, թէ Աստուծոյ կողմէ հրաւիր մըն է բոլորիս և Իր ներկայութիւնը Սուրբ Հոգիով մեզ կառաջնորդէ դէպի բարի գործեր կատարելու:

Երրորդ բանախօսն էր Արժ. դոկտ. Տ. Ստեփանոս քնյ. Տիմկիւեան, որուն նիւթն էր «*Պաշտպանեկ Հայ ընտանիքին տրբութիւնը*»:

Տէր Հայրը ընդհանրապէս խօսեցաւ «ընտանիք, յոյս և Եկեղեցի» բնաբանով՝ շեշտելով, որ մարդը հոգեկան վիճակէն կ'անցնի և յոյսը անհրաժեշտութիւն մըն է: Գիրք մը գրած է այս նիւթին շուրջ, ուր արձանագրած է Ամերիկայի և Հայաստանի մէջ երիտասարդութեան հետ իր կատարած հետազոտութիւններուն արդիւնքները: Յոյսը ընտանիքն է, յոյսը փոխանցենք մեր զաւակներուն: Մենք «Հայր» կը կոչենք զԱստուած: Քրիստոս ևս յաճախ «Հայր» կոչած է զԱստուած: Ընտանիքը կը ներկայանայ որպէս մարդուն հիմնական վիճակը: Հոգեւոր դաստիարակութիւնը կը սկսի փան մէջ: Ուսումնասիրութիւնը ցոյց կուտայ, որ երախային մէջ սերը կը փայտորուի մօրը միջոցաւ, իսկ յոյսը՝ հօր: Միտը զարգացման խրաքանցիւր քայլը յոյսով ամրապնդելու կարիք ունի:

Օրուան վերջին բանախօսն էր Արժ. Տ. Սիփան առագ քնյ. Մխսեան, որ խօսեցաւ «*Հայց. Եկեղեցին, Ազգայնացում, Ոսկեդար, դիմագրաւած դժուարութիւններ և սպագայի մրահողութիւններ*» նիւթին շուրջ:

Տէր Հայրը հանգամանօրէն խօսեցաւ Հայց. Եկեղեցւոյ պարմական անունին մասին՝ շեշտելով անոր առաքելականութիւնը, մէջբերումներ կատարելով մեր մարեմագիրներէն, պարմիչներէն և բարձրաստիճան հոգեւորականներէն:

Մրբերու փոխանակութենէն ետք առաջնորդ Սրբազան Հայրը փակման խօսքին մէջ իր գնահատութիւնը յայտնեց բոլոր հոգեւորականներուն և կոչ ուղղեց բոլորին, որ իրենց շնորհները բաժնեկից դարձնեն հաւաքացեալներուն: Ապա Տէրունական «Հայր Մեր» աղօթքի երգեցողութեամբ և Սրբազան Հօր «Պահպանիչ» աղոթքով փակուեցաւ Արեւմտեան թմի հոգեւորականներուն եռօրեայ հաւաքը և դասախօսութիւններուն շարքը:

Աստուծոյ կամքով, յառաջիկայ փարի Հոկտեմբեր 12-15 պիտի ծրագրուի դասախօսութիւններու մի նոր շարք:

Հոգեւորականներ իրենց երախարակութիւնը յայտնելով առաջնորդ Սրբազան Հօր, հոգեպէս վերանորոգուած վերադարձան իրենց Ծովսեան ու պաշտօնատեղիները:

ՂԻԲԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ